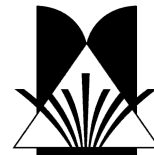

עתידיד ATID

הרב חיים ברובנדר
rcb@atid.org

בית כנסת
הרומב"ן
בדרום ירושלים

WEB YesHiva

פרשת ויקהל-פקודי תשע"ב
בנין המקדש בשבת

שמות פרק לה פסוק ב

רש"י
ששת ימים. הקדים להם אזהרת שבת לצווי מלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה את השבת:

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לְכֶם קֹדֶשׁ שַׁבָּת שַׁבְּתוֹן לִיקְוֹן כָּל הַעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת:

מסכת שבת דף מט ע"ב

רש"י
נגד עבודות המשכן. אותן המנויות שם בפרק כלל גדול היו צריכין למשכן, ופרשת שבת נסמכה לפרשת מלאכת המשכן ללמוד הימנה.

הדור יתבי וקמיבעיא להו: הא דתנן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מי? אמר להו רבי חנינא בר חמא: כנגד עבודות המשכן.

שמות פרק לח פסוק כא

רש"י
אלה פקודי - בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן, לכסף ולזהב ולנחשת, ונמנו כל כליו לכל עבודתו: **המשכן משכן** - שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל: **משכן העדת** - עדות לישראל שויתר להם הקדוש ברוך הוא על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם: **עבדת הלויים** - פקודי המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללויים במדבר, לשאת ולהוריד להקים איש למשאו המופקד עליו, כמו שאמרו בפרשת נשא (במדבר ד): **ביד איתמר** - הוא היה פקיד עליהם למסור לכל בית אב עבודה שעליו:

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתַּת הַלְוִיִּם בְּיַד אֵיתָמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן:

שמות פרק טו פסוק יז

רש"י
תבאמו - נתנבא משה שלא יכנס לארץ לכך לא נאמר תביאנו: **מכון לשבתך** - מקדש של מטה מכון כנגד כסא של מעלה אשר פעלת: **מקדש** - הטעם עליו זקף גדול להפרידו מתיבת השם שלאחריו המקדש אשר כוננו ידיך ה'. חביב בית המקדש שהעולם נברא ביד אחת, שנאמר (ישעיהו מח יג) אף ידי יסדה ארץ, ומקדש בשתי ידים. ואימתי יבנה בשתי ידים, בזמן שה' ימלוך לעולם ועד, לעתיד לבא שכל המלוכה שלו:

תְּבֹאמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נֹחַלְתְּךָ מִכּוֹן לְשַׁבְּתְּךָ פְּעֻלַּת יְקוֹן מְקֻדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנֵנוּ יְדִיךָ:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

ספר פרי צדיק מאמר קדושת שבת - מאמר ב

והקדימה תורה מצות שבת למלאכת המשכן בריש פרשת ויקהל. וכן בפרשת תשא. אחר שאמר לו ראה קראתי בשם בצלאל וגו'. לצוותו על מעשה ידם של צדיקים. הזהירו ואתה דבר וגו', שבתותי וגו'. לדעת כי אני ה' מקדשכם. להקדים הקדושה דשבת שמצד השם יתברך בעצמו המקדים לקדש האדם קודם שיבוא האדם להתקדש. ואף דהסדר להיפך והתקדשתם והייתם קדושים אדם מקדש עצמו כו' (יומא לט.) היינו לענין והייתם שיהיה הויה וקיום להקדושה בקרבם שיהיה כן קדושים זה צריך לקדש עצמו מעט על כל פנים מלמטה בעולם הזה כדאיתא התם ובפתיחה כחודה של מחט עד כאן מצד האדם. אבל גם לפתיחה זה קדם מצד השם יתברך שהוא מקדשו אלא שזהו התעוררת נובע בשעה שהשם יתברך שולח התעוררות הקדושה בלבו והוא כמראה הבזק שהאור מאיר כרגע ומיד נעלם. והוא רק לעורר האדם על ידי אותו אור מועט כמו רגע שישים אל לבו לראות שיהיה זה כן אצלו בקביעות. וזהו ענין מ"ש על השבת קודם. ומקדימת קדושה זו יוכלו לזכות אחר כך לעסוק במלאכת המשכן הגדולה ממלאכת שמים וארץ. שיהיה מעשה ידיהם פעולת ידיו של הקב"ה. וכן אמרו חכמינו ז"ל במילה דליום ח' כדי שיעבור עליו שבת. כי המילה הוא התחלת מעשה ידי אדם בגוף האדם עצמו לתקנו ממה שלא היה מתוקן בבריאה. שבבריאה היה ערל והשם יתברך רצה שגמר תיקון הבריאה יהיה על ידי פעולת אדם שרצה לזכות את ישראל. ועל זה היה תכלית בריאת העולמות. ומילה

הוא המצוה הראשונה להיות לאות לבני ישראל זרע אברהם אותם שנקראו זרעו, והיינו זרע יעקב. כמו שאמרו בנדרים (לא.) ושם (ב') דכל הגוים ערלים והמילה רק בישראל. היינו שרק הם מוכנים לתקן הבריאה שיהיה על שלימותה ולא כמו שנברא רק בשלימות יותר. אבל העכו"ם אפילו ימולו נקראים ערלים ובישראל להיפך, כי כבר זכו אבות העולם לזרעם אחריהם דשם וקדושת היהדות אי אפשר ליעקר מהם. דאף על פי שחטא והגדיל עבירות עד למעלה לא פקע שם ישראל ממנו. וגם פושעי ישראל מלאים מצות כרימון שבזכותם יגיעו לתיקון דלא ידח מהם נדח. ועל כן מבטן לשמו יתברך נימולים בהיותו תינוק שאין בו שום דעת כלל ולא בבחירתו והשתדלותו. ועל כן אפילו ערלים נקראו מולים, כי כבר זכה לזה בהשתדלות אבותיו וכמו שהתינוק הנימול אינו בהשתדלותו ופעולתו. רק פעולת אביו שחייב למולו מעצמו או על ידי שלוחו או הבית דין. וזהו התחלת קדושת המצוה הנכנס באיש ישראל שיתקדש גופו להיות מעם קדוש. וישראל קדושתם על ידי פעולת אדם כמצות השם יתברך. וצריך שיקדם לו קדושת השבת שהוא התחלת קדושה שמהשם יתברך בלא פעולת אדם כלל. ועל ידי הקדושה דשביתה יוכל להמשיך אחר כך קדושה למעשה שבפעולת אדם. ומילה בזמנה דוחה שבת דבזמנה מצד התינוק הוא גם כן קדושת שמים שהוא אין פועל כלום. ובאמת מעשה ידיהם של צדיקים הוא מעשי ידי הקב"ה כנזכר לעיל: